

Riksrapport

UC *företagarna*

Innehållsförteckning

Nationell utveckling.....	2
Sammanfattning i korthet	3
Boxholms kommun – Förstaplats i riket.....	5
Eksjö kommun – Andraplats i riket	6
Fagersta kommun – Tredjeplats i riket	7
Slutsatser och policyförslag	8
Om Årets Företagarkommun.....	9
Så är Årets Företagarkommun uppbyggd.....	9
Så gjordes undersökningen.....	10

Företagarna är Sveriges största organisation för företagare. Vi driver opinion för att förbättra företagarklimatet och göra det enklare att starta, driva, utveckla och äga företag. Företagarna är medlemsägda, medlemsstyrda och partipolitiskt obundna. Varje vecka söker tusentals företagare upp oss för juridisk rådgivning, anpassade förmåner, event och möten.

Vi företräder ca 70 000 företagare, vilket ger oss en stor möjlighet att påverka och driva opinion för ett bättre företagarklimat. Våra medlemmar gör oss till en stark och trovärdig röst i maktens korridorer.

Nationell utveckling

All tillväxt skapas lokalt. Det är de enskilda entreprenörerna initiativkraft som tillsammans med de anställdas arbete lägger grunden för vårt gemensamma välstånd. Framgångsrika företag och företagare lokalt är en förutsättning för utvecklingen nationellt.

Under 2014 och i början av 2015 växte BNP och sysselsättningen med stöd av växande inhemsk efterfrågan som i huvudsak byggde på stabil konsumtion. Efterfrågan i Europa förväntas fortsätta att förbättras, men utvecklingen har hämmats av en turbulent omvärldssituation både i Asien och i Europa. Sveriges exportsektor har därför haft en fortsatt svagare utveckling än väntat. Om ingen allvarlig störning inträffar förväntas konjunkturläget emellertid fortsätta att förbättras om än långsamt. I takt med att efterfrågan gradvis förbättras kommer investeringar och ökad export att bidra till att läget förbättras.

När det gäller geografisk specialisering har Sveriges exportföretag drabbats av de vikande marknaderna i flera av de viktigaste mottagarländerna i EU och detta har märkts tydligast i de regioner som kännetecknas av en hög andel exportföretag. Dessutom utgör maskiner och insatsvaror till industri- och transportsektorn en stor del av den svenska exporten, sektorer som drabbats hårt av försvagad efterfråga till följd av internationella konjunktursvängningar som nu senast i Asien och Kina.

Att läget för de svenska småföretagen alltjämt är relativt gott visas av att antalet aktiebolag i Sverige har ökat med 5 procent under det gångna året.¹ Över hälften av företagen i undersökningen har ökat omsättningen under året och 55 procent har ökat resultatet. Totalt har nära 60 procent fått en bättre kreditvärdering under 2014/15. Den exceptionella räntemiljön till följd av Riksbankens beslut att införa minusränta påverkar givetvis företagen. Tanken med riksbankens penningpolitik är att det ska leda till ökade investeringar genom billigare krediter, det är dock inte säkert att penningpolitiken verkligen nått ut till de mindre företagen i form av billigare krediter. Men eftersom räntenivån i allmänhet är på en mycket låg nivå är det möjligt att många företag får en positiv påverkan på kreditvärdigheten.

Den inhemska politiska miljön har sedan valet hösten 2014 kännetecknats av betydande turbulens och oklarhet. Det minskar förutsägbarheten om näringspolitikens inriktning vilket givetvis påverkar företagen. En rad tämligen omfattande förslag med bäring på företags- och näringsklimatet nationellt har föreslagits, debatterats och i vissa fall återtagits. Förutsägbarheten i den nationella regelgivningen kan därför sägas ha minskat betydligt. Speciellt tycks denna utveckling slå mot företag som bland sina kunder räknar den offentliga sektorn. Företag i vård- och omsorgssektorn tycks t.ex. ha påverkats i hög grad av den politiska osäkerheten inom sektorn. Inom dessa sektorer finns också

¹ Detta avser antalet aktiva aktiebolag som ingår i urvalspopulationen till ÅFK. De företag som ingår i undersökningen är; aktiebolag med en omsättning på minst 100 000 kronor och max en miljard kronor vars besöksadress funnits i kommunen under de senaste två bokslutsåren. Endast bolag i kommuner med 50 eller fler bolag som uppfyller kraven ovan. I år utelämnades ingen kommun på grund av detta krav.

betydande skillnader mellan kommuner och län, vilket kan försvåra en jämförelse men också bidra till osäkerhet. Lokala villkor och förutsättning blir därför viktiga.

Skillnaderna i företagsklimat som mäts genom ÅFK beror troligen till stor del på skillnader i företagsstruktur mellan kommunerna men också på de lokala förutsättningar som ges av kommunföreträdare och näringsliv. En positiv utveckling kan vara följden av ett ökat fokus på näringslivets villkor lokalt, en mindre positiv utveckling betyder troligen att detta fokus bör vidmakthållas eller till och med öka för att stärka kommunens näringslivsförutsättningar.

Sammanfattning i korthet

Årets Företagarkommun...	Årets Företagarkommun är inte...
... är baserad på UC-data för aktiebolag som lämnat bokslut två år i rad.	... en urvalsundersökning.
... mäter förbättringar och försämringar jämfört med tidigare år (d.v.s. tillväxt från år till år).	... en undersökning av företagsklimat eller av var företagen är störst eller mest lönsamma.
... är en utmärkelse till företagen i den kommun som uppvisar störst förbättring.	... en utmärkelse till kommunalpolitiker.

Småföretagen och deras anställda bidrar med i stort sett var 3:e skattekrone till kommunerna, att de skapar 4 av 5 nya jobb. Till skillnad från storföretag fortsätter oftast småföretag att anställa och skapa tillväxt även i ekonomiskt sämre tider. Småföretagen är därför avgörande för varje kommuns näringspolitiska och ekonomiska utveckling.

Det är en sak för företagen att lyfta sin kommun genom höga tillväxttal under ett givet år. Det är betydligt svårare att göra det år efter år. Att skapa möjligheter för företagstillväxt och ta bort de tillväxthinder som finns på lokal nivå är därmed avgörande för en långsiktigt bra utveckling på lokal nivå.

Det är viktigt att notera att rankingen av kommunerna inte säger något om var i Sverige företagen är bäst. Undersökningen visar genom variablerna, *omsättning*, *resultat*, *nettoförändring i bolagsstock*, samt *kreditvärdighet* var företagandet utvecklats bäst i termer av dessa. Det kan i många fall vara från en låg nivå, men tillväxt är utveckling och Årets Företagarkommun vill lyfta fram de kommuner där utvecklingen gått snabbast under året.

Omsättning. Jönköpings län är det län där företagen utvecklats bäst omsättningsmässigt. 58 procent av dessa läns aktiebolag redovisar en ökad omsättning samtidigt som den genomsnittliga omsättningen stigit med 6 procent. I Dalarna, Gävleborg och Värmland är det lägst andel företag som vuxit omsättningsmässigt.

Resultat. Vinnare i *resultattillväxt*-kategorin är Hallands län. Där har 56 procent av bolagen ökat sitt resultat sedan förra mätningen och den

genomsnittliga ökningen av resultatet har varit cirka 1 800 000 kronor. Gävleborg är det län med sämst resultatutveckling i sina bolag.

Nettoförändring av bolagsstocken. I Stockholms län har nettoökningen av aktiebolag varit störst relativt den totala bolagsstocken. Antalet aktiebolag har under 2014 ökat med 6 procent i länet.

Kreditvärdighet. 61 procent av bolagen på Gotland har fått en förbättrad kreditvärdighet – den högsta andelen i riket. Skillnaden mellan länen är dock ganska små vad gäller denna variabel.

LÄN	TILLVÄXT							RANK					
	Antal AB	Förändr AB	Ökat OMS	Ökat RES	Förändr OMS	Förändr RES	Ökat KREDIT	Rank 2015	Rank 2014	Rank AB	Rank OMS	Rank RES	Rank KREDIT
HALLAND	13 679	6%	57%	56%	6%	1 829 130	58%	1	11	2	3	1	5
VÄSTMANLAND	8 547	5%	56%	55%	7%	286 646	58%	2	5	8	2	6	6
STOCKHOLM	130 966	6%	56%	54%	6%	257 778	58%	3	1	1	5	12	12
JÖNKÖPING	13 176	4%	58%	56%	6%	374 412	57%	4	12	14	1	2	20
BLEKINGE	4 198	4%	57%	56%	6%	229 441	58%	5	15	18	5	6	9
VÄSTRA GÖTALAND	66 016	6%	56%	55%	4%	359 980	57%	6	6	3	8	6	19
ÖSTERGÖTLAND	14 183	5%	55%	55%	5%	406 500	58%	7	13	9	13	8	7
KRONOBERG	6 424	4%	56%	56%	6%	262 119	57%	8	20	16	6	3	18
GOTLAND	2 390	5%	55%	55%	2%	240 257	61%	9	4	5	18	10	1
VÄSTERBOTTEN	9 646	4%	55%	55%	4%	65 845	59%	10	9	12	14	13	2
VÄSTERNORRLAND	7 539	4%	56%	55%	4%	695 015	57%	11	7	15	16	4	15
UPPSALA	12 462	5%	54%	54%	6%	48 040	59%	12	2	6	11	20	4
KALMAR	7 859	3%	57%	56%	4%	60 181	58%	13	16	21	9	12	8
JÄMTLAND	5 314	4%	56%	53%	5%	108 005	58%	14	3	10	7	19	11
SKÅNE	50 443	6%	55%	54%	5%	-96 771	57%	15	8	4	13	18	17
ÖREBRO	8 844	5%	55%	54%	5%	254 498	57%	16	18	7	16	15	16
NORRBOTTEN	8 030	4%	56%	54%	4%	239 171	58%	17	14	11	11	16	14
SÖDERMANLAND	8 936	4%	55%	54%	4%	72 661	59%	18	10	17	17	17	3
DALARNA	9 670	3%	53%	54%	3%	841 978	58%	19	17	20	20	10	13
VÄRMLAND	9 277	4%	53%	54%	3%	208 981	57%	20	19	13	20	15	21
GÄVLEBORG	8 931	3%	54%	53%	2%	-79 327	58%	21	21	19	20	21	10
RIKET	406 530	5%	56%	55%	5%	278 822	58%						

Boxholms kommun – Förstaplats i riket

Boxholm är såväl länsvinnare i Östergötland som guldmedaljör i Årets Företagarkommun i Sverige 2015. I kategorierna *omsättning* och *resultat* placerar sig kommunen bäst av samtliga kommuner i riket. I kategorin *nettoförändring av bolagsstocken* är kommunen på plats 15 i riket och *kreditvärdighet* på plats 112.

Omsättning. 62 procent av kommunens aktiebolag redovisar en ökad omsättning samtidigt som genomsnittsomsetningen har ökat med 15 procent jämfört med föregående år. Det gör att Boxholm rankas på 1:a plats i omsättningskategorin. Utvecklingen har varit starkast i tillverkningssektorn där 73 procent av företagen ökat omsättningen.

Resultat. I 64 procent av Boxholms bolag ökar resultatet. Genomsnittresultatet har ökat med cirka 1 034 000 kronor. Det gör att Boxholm också i resultatkategori får en 1:a placering i riket. Även i denna kategori är det tillverkningssektorn som redovisar bäst resultat, även här har 73 procent av företagen ökat resultatet sedan förra mätningen.

Nettoförändring av bolagsstocken. I slutet av 2014 fanns det 142 aktiebolag i kommunen, en uppgång med 8 procent. Med den tillväxten rankas Kävlinge på plats 15 i kategorin.

Kreditvärdighet. 58 procent av kommunens företag har fått en ökad kreditvärdighet, vilket ger plats 112 i kategorin. Det gör kreditvärdighet till den kategori där Boxholm presterar sämst.

Fakta om Boxholm Guldplats 2015

Befolkning	5 315
Anställda	2 521
Företagare	214

Omsättningsmässigt största aktiebolag*

BOXHOLM INVEST AB
SWISSLOG-ACCALON AB
RÖRVIK TIMBER BOXHOLM AB

År	Placering
2015	1
2014	187
2013	285
2012	197
2011	31

* avser de bolag vars bokslut undersökningen har tillgång till

Eksjö kommun – Andraplats i riket

Andraplatsen i Årets Företagarkommun 2015 går till Jönköpings län och till Eksjös kommun. I tre kategorier hamnar kommunen bland de 40 bästa i Sverige, och i den fjärde, *nettoförändring i bolagsstocken*, på en 105 plats i riket. Bäst lyckas man när det gäller *omsättningen*, där man haft den 7:e högsta tillväxttakten i riket.

Omsättning. 61 procent av kommunens aktiebolag redovisar en ökad omsättning samtidigt som genomsnittsomsetningen har ökat med hela 10 procent jämfört med föregående år. Sammantaget rankas Eksjö på plats 7 i omsättningskategorin. I såväl bygg- som handelssektorn redovisar 66 procent av företagen bättre omsättning i år än förra året.

Resultat. I 59 procent av aktiebolagen i Eksjö ökar resultatet. Genomsnittresultatet stiger med knappt en halv miljon kronor. Sammantaget rankas kommunen på 9:e plats i resultat-kategorin. I detta fall är det ”övriga sektorer” som utvecklats starkast.

Nettoförändring av bolagsstocken. I slutet av 2014 fanns det 542 aktiebolag i kommunen, en uppgång med 5 procent – en tillväxttakt som ger 105:e plats i kategorin.

Kreditvärdighet. 60 procent av kommunens företag har fått en förbättrad kreditvärdighet, vilket ger plats 38 i kategorin.

Fakta om Eksjö Silverplats 2015

Befolkning	16 641
Anställda	7 978
Företagare	612

Omsättningsmässigt största aktiebolag*

EKSJÖHUS AB
VIDA BRUZA AB
INGARPS TRÄVAROR AB

År	Placering
2015	2
2014	37
2013	222
2012	128
2011	77

* avser de bolag vars bokslut undersökningen har tillgång till

Fagersta kommun – Tredjeplats i riket

Tredjeplatsen i Årets Företagarkommun 2015 går till Fagersta kommun i Västmanlands län. Fagerstas företag visar bäst resultat i kategorin *omsättning och resultat*, och hamnar på 12:e respektive 8:e plats i Sverige. Sämst lyckas man i kategorin *nettoförändring av bolagsstocken*, med en 104:e plats i riket.

Omsättning. 58 procent av kommunens aktiebolag redovisar en ökad omsättning samtidigt som genomsnittsomsättningen har ökat med tio procent jämfört med föregående år. Sammantaget rankas Fagersta på plats tolv i omsättningskategorin. Branschmässigt är det främst byggsektorn som utmärker sig, där 68 procent av företagen ökat sin omsättning.

Resultat. I 58 procent av Fagerstas bolag ökar resultatet. Genomsnittresultatet ökade med drygt 680 000 kronor. Sammantaget rankas kommunen på plats 8 i resultat kategorin. Även resultatmässigt har utvecklingen varit starkast i byggsektorn med 68 procent av bolagen som redovisar ökat resultat.

Nettoförändring av bolagsstocken. I slutet av 2014 fanns det 329 aktiebolag i Färgelanda, en uppgång med fem procent – en tillväxttakt som ger plats 104 i kategorin.

Kreditvärdighet. 59 procent av företagen i kommunen har fått en ökad kreditvärdighet, vilket ger 97:e plats i kategorin.

Fakta om Fagersta tredje plats 2015

Befolkning	13 103
Anställda	5 576
Företagare	282

Omsättningsmässigt största aktiebolag*

CRONIMET FAGERSTA AB
OLJETRANSPORT I FAGERSTA AB
AB VÄSTANFORS INDUSTRIER

År	Placering
2015	3
2014	267
2013	284
2012	66
2011	191

* avser de bolag vars bokslut undersökningen har tillgång till

Slutsatser och policyförslag

Småföretagskonjunkturen har utvecklats positivt över hela landet under 2014/15. Förväntningarna inför kommande år pekar på en fortsatt återhämtning med förbättrad tillväxttakt. Omsättningstillväxten har ökat i en majoritet av företagen i hela landet. Även tillväxten i lönsamheten har ökat och resultaten har förbättrats. Med detta har också kreditvärdigheten i landets företag förbättrats under året.

Ett bra lokalt företagarklimat förutsätter tillgänglighet från lokala beslutsfattare samt enkla och stabila regler som ger stöd istället för hinder. Som Företagarna har visat skapas 4 av 5 jobb av småföretagen. Jobb betyder skatteintäkter för det allmänna och i stort sett var 3:e skattekrona av kommunernas skatteintäkter står småföretagen för.

På nationell nivå är de största hindren för företagens expansion, ökad sysselsättning och tillväxt de höga arbetskraftskostnaderna, bristen på kompetent arbetskraft samt olika typer av finansieringsproblem. På regional och lokal nivå har företagen framför allt problem med infrastruktur, offentlig upphandling, tillståndshanteringen samt med attityder från politikers och kommunala tjänstemäns sida.

De viktigaste utmaningarna för det svenska företagsklimatets utveckling på kommunal nivå är därför även fortsättningsvis att:

En bättre attityd till företagare. Kommuner bör prioritera en kontinuerlig dialog med det lokala näringslivet. Att inrätta servicegaranti och/eller ”en väg in” för företagare bidrar till att kommunens handläggning blir både förutsägbar och mindre betungande för företagen. Inte minst gäller detta företagandet inom tjänstebranscher som vård- och omsorg, samt hushållsnära Rut-tjänster, det vill säga branscher där en stor andel kvinnor jobbar och driver företag. Dessa påverkas av den infekterade samhällsdebatten kring tillståndsprövning och vinster. Attityderna från lokala politiker har en stor påverkan på företagandet.

Förbättra infrastrukturen. Infrastrukturen ser väldigt olika ut, i olika delar av landet, men en för förhållandena väl fungerande kommunikation både fysiskt och digitalt är en förutsättning för att det skall vara möjligt att bedriva verksamhet.

Öppna upp för nya idéer och branscher. Flera kommuner bedriver fortfarande osund konkurrens med privat affärsverksamhet. Skattesubventionerad verksamhet på privata marknader försämrar näringslivsklimatet, och innebär att många nya spännande branscher aldrig tillåts växa fram. Kommunerna måste också våga lägga ut fler områden på entreprenad och samtidigt behålla kontroll genom uppföljning.

Skapa enkla regler där kommun, länsstyrelse och region sätter maxtider för ärendehantering. Företagare är bättre på att skapa jobb än att fylla i blanketter och för varje dag som ett ärende ligger hos

myndigheterna är det ett jobb som försenas. Kommunen måste se varje tillståndsärendet som en möjlighet till jobb. Även offentlig upphandling måste utformas så att det blir lättillgängligt även för små företag där ägaren ofta sköter all administration.

Genom att ge småföretagare bättre villkor kan kommunerna underlätta för dem att skapa tillväxt, jobb och skatteintäkter.

Om Årets Företagarkommun

Årets Företagarkommun är ett gemensamt projekt mellan Företagarna och UC. Syftet är att uppmärksamma de kommuner där företagandet utvecklats bäst under det gångna året.

All tillväxt skapas lokalt. Det är de enskilda entreprenörerna initiativkraft som tillsammans med de anställdas arbete lägger grunden för vårt gemensamma välstånd. Framgångsrika företag och företagare är en förutsättning för lokal utveckling.

Det genomförs ett antal olika rankingar av kommuners näringsliv. Fokus i dessa undersökningar ligger ofta på vad politiken åstadkommer för företagen. I Årets Företagarkommun vänds det resonemanget. Vi försöker istället belysa vad företagen åstadkommer för kommunen och dess invånare i form av tillväxt. Under ett enskilt år betyder företagets prestationer och konjunkturutvecklingen mer för den lokala tillväxten än regelverk och skatter.

Eftersom Årets Företagarkommun mäter tillväxten under ett enskilt år kan en kommun få en låg placering ett år, och en mycket hög placering nästa år. Detta är naturligt då det är tillväxttakten vi mäter – hur mycket företagen i kommunen har utvecklats under det senaste året. De som har ökat mest får en hög placering, och de som har ökat minst får en låg placering, oavsett på vilken nivå företagandet ligger. Vi rankar alltså inte hur mycket företagen omsätter eller hur mycket de går med vinst, utan hur mycket mer de omsätter eller går med vinst jämfört med året innan. Det gör företagen själva till den viktigaste tillväxtfaktorn på kort sikt, inte regler eller skatter.

Årets Företagarkommun är alltså inte en ranking om var företagsklimatet är bäst. Den visar istället var företagandet har utvecklats mest under det gångna året, vilket i många fall kan vara från låga nivåer. Tillväxt är utveckling, och vi vill genom denna undersökning belysa de kommuner vars företag vuxit snabbast.

Så är Årets Företagarkommun uppbyggd

Årets Företagarkommun bygger på sex variabler. Fyra av dessa är relaterade till företagets omsättning och resultat. De övriga två avser antalet aktiebolag och deras kreditvärdighet. Årstillsväxten av dessa variabler rankas därefter från högst till lägst. Dessa rankingpoäng summeras sedan i ett ovägt index. Ju lägre sammanlagda poäng desto högre placering får kommunen. Variablerna hämtas från företagets bokslut. Vi har använt 2014 års bokslut och jämfört med år 2013.

Omsättning. Denna uppgift hämtas från företagets bokslut. Omsättningstillväxten mäts på två sätt. Dels tittar vi på hur stor andel av

företagen i kommunen som ökat omsättningen under det senaste året. Dels mäter vi hur den genomsnittliga omsättningen har utvecklats. Enkelt uttryckt visar första delen hur det går för de mindre företagen, medan de större företagen har större betydelse för tillväxten av den genomsnittliga omsättningen. Samma resonemang gäller för resultatkategorierna.

Resultat. Denna information hämtas också från företagens bokslut. Tillväxten mäts på samma sätt som omsättningen. Dels hur stor andel av företagen som ökat sitt resultat och dels tillväxten av det genomsnittliga resultatet. Det är dock problematiskt att mäta utvecklingen av genomsnittresultatet i de fall där genomsnittet går från vinst till förlust och vice versa. Av den anledningen mäts utvecklingen av genomsnittresultatet i nominella termer (kronor) och inte i procentenheter.

Antal företag. Denna information hämtas från UC:s databas. Tillväxten mäts här i form av nettotillskottet av nyregistrerade aktiebolag (d v s efter korrigerings för konkurser, avregistreringar och likvideringar) i relation till kommunens totala bolagsstock.

Kreditvärdighet. Mäts som andel företag som fått en förbättrad kreditvärdighet av UC under det gångna året.

Så gjordes undersökningen

Årets Företagarkommun väljs ut gemensamt av Företagarna och UC. Information från UC:s databas används för att välja ut den kommun som utses till Årets Företagarkommun. För att avgöra vilken kommun som har de företag som utvecklats bäst under perioden 2013 till 2014 har vi granskat företagens bokslut för 2014.

De företag som ingår i undersökningen är:

- Aktiebolag;
- Bolag med en omsättning på minst 100 000 kronor och max en miljard kronor;
- Bolag vars besöksadress funnits i kommunen under de senaste två bokslutsåren;
- Endast bolag i kommuner med 50 eller fler bolag som uppfyller kraven ovan. I år utelämnades ingen kommun på grund av detta krav.

Vi har även tagit fram en ranking för uthållig tillväxt², där vi använt oss av data för de fem senaste mätningarna. Det är en sak att ha en hög tillväxttakt under ett enstaka år, det är en helt annan och svårare sak att ha hög tillväxttakt under flera år.

² Se Uthållig tillväxtranking 2015. www.uc.se eller www.foretagarna.se